

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1916, 15.05.1916**

Čísla ročníků: **6, 9**

Čísla výtisků: **6, 9**

Datum vydání čísla: **15.05.1916**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránka: **5**

Práce krajanů v cizině.

Z řeči poslance Duericha před českou kolonií pařížskou, proslouvené dne 12. března t. r. (Tisk. kanc. Čes. Nár. Sdružení). Vzdělil jsem se před rokem a rovněž rok tomu bude, co jsem beze zprav o své rodině. Ale přes to můžeme se vmyslit v psychologický stav našeho národa. Dnešní válka jest bojem na život a na smrt mezi Němci a světem latinským a slovanským a jedná se dnes o budoucnost celé Evropy. Dnes se jedná o to, uplatní-li se humanitní a mírumilovné snahy Francie, Ruska a Anglie, nebo zvítězí-li militarismus německý. — Boj tento dal i snahám českého národa určitý směr. Náš lid dal se vésti přirozeným citem. „Dnes a nebo nikdy!“ řekli jsme si všichni bezděky a s touto myšlenkou šli naši vojáci do pole. Vyčítali nám, že český národ snesl klidně vyhlášení války a že se nevzbuřil proti svým utlačovatelům. Avšak toto mínění nebylo správným, neboť čeští vojáci hromadně se vzdávali bratrům Srbům a Rusům a tím rakouská armáda stala se nespolehlivou. Vláda, která se chlubila zdárným provedením mobilisace, přepočítala se. Neznala náladu mobilisovaných. Čeští vojáci netajili se nevolí proti bratrovražedné válce. „My nebudeme střílet na Rusy a na Srby!“ volali neohroženi před svými důstojníky, kteří nemohli a nechťeli proti nim zakročiti, neboť ani jim nebyla válka po chuti. Armáda byla zachvájena revolučním duchem, nespokojenost a nespolehlivost rostla denně. Český voják dokázal tu osobní svoji statečnost, neboť nejen slovy chtěl protestovati proti válce, ale byl ochoten dáti život svůj v zátku nežli by se byl postavil proti bratrům, kteří mu nesli osvobození. Český voják raději vystavil se nebezpečí při pokusu vzdáti se Rusům, kteří v bližším se vojnou nemohli poznati přítele nebo nepřitele a hromadně desítky umožnily prvá vítězství spojenců. Marně snažila se vláda decimováním českých pluků zastrašiti zbylé; marně potom odsuzovala každého pátého vojáka k smrti. Ti mučedníci, kteří platili svou krev protirakouskou manifestací, obětovali se s vědomím, že jejich smrt přinese vlasti dny lepší a že jejich oběť nebude marnou. Zatím co český voják hleděl uniknouti z nevádného ovzduší, doma jeho rodina byla prodchnuta tímž smyslením. Český lid nevěřil úředním zprávám o vítězství. Česká žurnalistika byla spontánní, a válce nescházely uvažování než úřední zprávy jim předloženo a to tak, aby budily dojem článků redakčních. Ale český lid nesešel na lep těmto zprávám a říkal si: „Tohle není jisté pravda!“ Český národ ví, že zahraniční političtí vůdci stojí na stráži. Ví o významné práci, kterou vykonala česká emigrace a pohlížela s celou důvěrou na její podnikání. Práce zahraničních Čechů je nesmírně blahodárnou. Netušíte, jak je vděčen ve svém nitru český lid, že převzala naše emigrace hájení jeho zájmů. Výsledek našich snah je velikým úspěchem politikým. Světlí jste nám politickou reprezentaci českého národa a ponechali jste si jen práci konsulařní a organizační. Tim vystihli jste dobře potřebu okamžiku. Moji kolegové, Masaryk a Beneš a též i já, převzali jsme z rukou vašich politické vedení a bereme plnou zodpovědnost před českým národem za pokračování práce vámi započaté. Dnešek je významným pro naši budoucnost a jsem potěšen, že Vám mohu sdělit, že snahy naše našly porozumění ve vládních kruzích francouzských a anglických. Vypovězení války dalo podnět k seskupení politických stran. Stranické spory unikly rázem. To stalo se jedině z vlasteneckých pohnutí, neboť vláda jistě by byla české žurnalistice dopřála, aby pokračovala v neblahých sporech. Proto vynasázeli jsme se utvořiti všeobecnou organizaci, ve které by byly zastoupeny všechny politické strany, tvořící takto spjatý svaz v prodchnutý cele duchem svornosti. — Politické úřecnice byly by nestěstím pro náš národ. I pro vás je třeba jednoduše. Zaprísahám vás, přispějte všichni k tomu svoji dobrou vůlí. Udávání a rozpory stranické vedly by vás ku ztrátě důvěry u vládních kruhů, které by pak — poukazující na naši nesvornost — mohli odsouditi celý národ jako nezralý pro politickou samostatnost. Prosim vás proto, pamatujte již jednou, že jste všichni Čechy a tudíž syny jednoho národa. Vaším heslem budíž svornost a vzájemná důvěra. A jen pak, budeme-li mít tyto vlastnosti, budeme schopni reprezentovati svůj národ, stěnažící pod jhem rakouským. Budete-li svorní, nepochybují, že podají se nám splnití úkol náš, a že práce naše nebude marnou.

Pro zbucování českého svédmi. (Disk. Kanc. Nár. Sdružení). Cílů ruce našeho hnutí v Americe, který rozvířen byl agitační cestou organizátora Českého Národního Sdružení a zahraničního výboru českého. Jehož je v Americe pověřeným zástupcem, neutučá. Po přímo triumfální cestě východními státy neúporný vojtá Beneš pracuje živým slovem ve středním západě. Projel Iowa a navštívil celou řadu osad v Nebraska. Všude kam zavítal, čeští lidé byli jako znovuzrozeni; všude rozvířen nebývalý zájem o českou věc, a dnes možno říci, zájem trvalý a tím tedy cennější. Vedle finanční pomoci, našemu hnutí získané cestou Benešovou, ceníme i vysoko mravní stránku jeho úspěšné cesty, totiž návrat k češství, ovšem k češství, které je schopno, prokázat se skutkem.

Tim cesta Benešova znamená nám obrodu Čechů amerických ve smyslu práva a spravedlnosti pro národ český a doufáme, ba jsme přesvědčeni, že simé, zasíté jim do úrodných srdcí českých, vzkličí a vzroste, a že dá českému národu, čím je mu naše větev česko-americká povinná. Pro práci Benešovu nestačí suché zaznamenávání čísel a seznam přednášek. A přece spokojíme se zatím těmito dvěma suchými údaji. Neb práce jeho sama bude zřejma, až dojde k přehledě našich šiků v rozhodných chvílích. Již pouhý seznam přednášek, vykonaných v posledních několika týdnech je úctyhodným rekordem jeho práce a nemá sobě rovna. Celkem tedy vykonal Beneš za tři měsíce 50 přednášek. Tato cifra sama vynucuje si úctu všech dobrých českých lidí, v nichž nevymlerla uslechtilost citění. Práce Benešova pro zbucování českého svédmi jistě ponese své ovoce, a obět jeho (přednáši ve své bezpříkladné obětavosti za pouhé hrazení skutečných vylah) bude, doufáme, následována úměrnou obětí naší větvě česko-americké! —

„Americký Slovák a Čechom.“ Pod tímto titulem píše „Národní Slovenský Denník“: Ešte dnes zásluhou jedného alebo dvoch slovenských časopisoch a niekoľko časopisoch tlačených v inom slovanskom jazyku; domnieva sa rakúska a uhorská vláda a jej agenti v Amerike, že môžu celkom kludne apelovať na českých a menovite na slovenských rodákov so svojimi sberkami na rakúsky červený kríž. Ale menovite konzulovia: pittsburghský, newyorkský a clevelandský majú ešte dnes po všetkej tej bestialnej perzekúcii Slovákov v našich milých rodných krajinách tú žrzosť, že žobrá na rakúsky červený kríž. Ale po práci tom sú tieto sberky rozdeľované s najväčšou nespravodlivosťou. Jako sú Slováci a iné slovanské národy ukráťované na svojich politických právach, tak iste sú ukráťaní aj pri rozdeľovaní týchto sberiek, a to takým spôsobom, ktorý je nutne treba pri klínovať verejne na pranier a ktorý musí nájsť náležitú a mohutnú ohas. Červený kríž je dobročinná inštitúcia, ktorá má mať za svoj cieľ napomáhať uľaveniu válečných bied, postihnuvších vojakov ako priateľských, tak aj nepriateľských, a preto aj tu v Spojených Státoch robia sa sberky v prospech tohto rakúskeho Červeného kríža — ako aj pre tú istú inštitúciu iných válečných mocností — lebo sa predpokladá, že táto inštitúcia so svojím pôvodným medzinárodným účelom má tiež za svätú povinnosť poctiť si tiež celkom nestranné. V histórii červeného kríža sa ešte doposiaľ nikdy nepriprafilo — aby ktorákoľvek mocnosť odoprela pomoc svojím vlastným vojakom, kde ju bola v stave poskytnúť. A predsa rakúsko-uhorský červený kríž z peňazi vydratých a výntných na našich mestách, na úradníkoch — kapitalistoch a robotníkoch, jako ešte aj na školných dieťkach — nechce slovenským ani českým zajatcom poskytnúť seba menšej podpory, ačkoližvek zajatcom iných národností v tom istom zajateckom tábore poskytnúť dost vydatné podpory. Takéto hnusné, surové a odporné jednanie rakúskeho červeného kríža proti českým zajatcom na Sibíri je dokladom, kam až rakúšiacstvo zašlo v svojej nenávisťi. — Slovenské a české emiazie, ktoré boli vybrate od slovenských ľudoch a spolkoch používajú ku tomu, aby slovenskí vojáci rakúskej armády boli ešte za všetky svoje utrúpy urážaní.“

RÚZNÉ ZPRÁVY.

Bratřím ze sokolské župy Barákovy!

Bratři! Povinnost vás volá, byste splnili přísahu, jež jste ve svých jednotách pod praporem sokolským skládali, kde jste slibovali, že budete věrnými syny svého národa a třeba i svůj život obětujete pro svou drahou vlast. Nyní po dlouhé době naskytá se vám možnost splnit, co jste slavnostně přede všemi již staršími členy slibovali. Splňte tudíž svou přísahu, vstupujte do Česko-slovenského střeleckého pluku a dokazte tím, že třeba i svou vlastní krev vykoupit chcete svobodu svěmu, tak dlouho utlačovanému národu. Jděte příkladem vstřícnosti, dosud nerozhodným vašim druhům, vzpomeňte, jak dychtivě pohlížejí na vaše jednání ti, jež zůstali doma, kteří nemohou ni slovem ni skutkem pracovat, jak by chtěli. Žádáme tudíž všechny bratry z jednot, soustředěných v naší župě, by dokázali, že ne jenom na sletech, ale i nyní v rozhodném pro nás okamžiku jsme silní a věrní starým našim snahám po svobodě a samostatnosti naší drahé vlasti.

Na shledanou v Kijevě!

Dušek Vašek,

člen technického předsednictva a náčelník V. okrsku župy Barákovy, dobrovolník č.-s. stř. pl.

Nářízení o zajatcích. Vyšší vojenské úřady v Kijevě nařídili, aby zajatci bez stráže nechodili, po městě nejezdili a nepracovali na ulicích. Jinak budou zadržováni a odesíláni do Darnice, odkud již budou vypuštěni.

Činnost našich zajatých inteligentů. Naše inteligence v zajetí snaží se všemi prostředky uplatnit se v ruské společnosti a propagovati tak důkaz našich českých schopností. V Tjumeni čtyři inteligenti, mezi nimi i známý advokát věnovali se práci v poštovním úřadě při cenzuře korespondence zajatců, tři další pracují v Puškinské knihovně na úpravě její a založení nových katalogů dle odboru, jeden z nich pracuje v kanceláři městské a jiný učí ruské vojáky sloborovému zpěvu. Tedy vesměs taková jejich činnost, kterou zajisté ruská veřejnost ocení. Doufáme, že v dohledné době česká inteligence uplatní se v Rusku v plných rozměrech.

Vlastenecká Volyně. Krajané v Olšance (Čudnov, vol. gub.) vybrali při divadelním představení 60 rublů. K tomu věnoval p. V. Klich 40 rublů a celý obnos 100 rublů zaslal fondu České Družiny. Na zaslání „Čechoslovan“ zajatcům věnovali: inž. R. Dorazil, Kudino 8 rublů, Jar. Foyml, Běloostrov 8 rublů, R. Duřen, Rostov 4 ruble.

„Всероссійское Попечительство о военнопленныхъ славянъхъ“ koně svou valnou hromadu dne 7. května t. r. o šediv. več. v Petrohradě, Morská ul. 8. od stb.

Obnosy zasláné redakci. Pan J. Feršman, Kamenovatka R 130 (2 proc. národní daně za duben 1916).

Na fond České Družiny: Karel Reith, Cerný Gorod (més. příspěvek) R 10.—, O. S. zaj. důst., Zadnosk. R 2.—, zajatci Cesi v K. R 640.

Výkaz sbírky obce Okolek, zasláný p. st. J. Grmelou a J. Knitlem: Vypomocný spolek obce Okolek rub. 32.—, Knill Josef rub. 5.—, Krejza Vladimír, Krejzová Olga, Andres Václav, Sládek Matěj, Grmela Josef, Jančík Václav, Širíněk Václav, a Janeček Josef po rub. 3.—, Andres Josef, Krejčík Vladimír, Postl Vladimír, Kohout Alexej, Lukavský Vladimír, Sládek Václav, a Dostál Václav po rub. 2.—, Lang Antonín, Cíl Josef, Drasler, Sládková Marie Nik., Kopecská Helena, Postl Josef, Tesař Josef, Lupínek Václav, Širínková Barbora, Vorasitský Alexandr, Kutek Josef, Šádek Václav, Tomáš Alexandr a Dostálová Emilie po rub. 1.—, Betková Anna, Panušková Marie, Doláková Marie, Vorasitský Josef, Cork Josef a Slégrová Olga po rub. —50, Sedláček Frant. rub. —55, Dimíjanová Marie a Posledník po rub. —30, Kutek Jan rub. —25, Krejčíková Marie rub. —20.

Výkaz sbírky v české obci Vysoká: Obecni pokladna rub. 4450, Pokladna Hasičského spolku rub. 25.—, Čeští zajatci rub. 10.—, Dlouhý Olympij, Halpuch Stěpán a Hrdina Vladimír po rub. 6.—, Jirgl Josef, Skoda Jan, Zenisek Václav, Bláha Vladimír, Romanenko Alexej a Kohout Josef po rub. 3.—, Krajzner Josef, Deflerová Anna, Heller Josef, Kael Josef, Jirasek Josef, Deflerová Antonie, Jandurová Antonie, Defler Vladimír, Jirasek Václav, Zvonař Václav, Jirasek Josef a Krajzngrová Emilie po rub. 2.—, Němeček Josef, Kohout Josef, Pytlík Jan, Runt Josef, Kosnarová Olga, Zvonařová Aninka, Pytlík Frant., Hrubý Josef, Hoštička Frant., Poláček Antonín a Kantnerová Marie po rub. 1.—, Hrdinová Helena rub. 110, Kohout Anastáz rub. —60, Heller Josef a Sulcová Anna rub. 55.—, Němeček Ludvík, Ríha Josef a Hermach Josef rub. —50, Vojtěch Frant. rub. —40, Hoštička Josef, Pytlík Vojtěch a Kantner Václav rub. —30, Křížanovský Karel a Bělohoubek Alexandr rub. —20.

Výkaz sbírky v obci Čuranda: Hasičský spolek rub. 9.—, Sobotka Karel a Markup Josef po rub. 5.—, Jirgl Antonín, Jirgl Anastáz, Taraba Matěj, Sule Stěpán, Sereda Alexandr, Kohoutová Olga a Holpuch Matěj po rub. 3.—, Jirglová Anna, Kohoutová Emilie, Kohout Alex., Barcal Josef, Franče Josef a Jirglová Helena po rub. 2.—, Holpuchová Olga rub. 175, Zirglová Emilie, Kohout Josef, Hrachovec Antonín, Kohoutová Zena, Kohoutová Marie, Franče Karel, Lupínek Josef, Markupová Marie a Barcal Václav po rub. 1.—, Dolák Martin a Lupová Anna po rub. —50, Lup Jan rub. —25.

Výkaz sbírky v obci Velká Horbáš. Markup Jos. a Dlouhý Jos. po rub. 5.—, Markupová Anna rub. 3.—, Fortolka Stanislav, Bureš Jan, Dlouhá Marie a Kopecská Božena po rub. 2.—, Kubiček Matěj, Suk Václav a Markupová Anna po rub. 1.—, Fortelková Slávka rub. 150.